nieuws

"Keuze tussen energie- en voedselgewas niet nodig"

nieuws

De bio-energieteelten liggen onder vuur, waardoor ook de jongste VN-voedseltop bijna zijn vingers verbrandde aan dit onderwerp. Niet alleen Brazilië en de VS verdedigden de teelt van energiegewassen, ook eurocommissaris Fischer Boel wil geen millimeter wijken van de Europese doelstelling om tegen 2010 tien procent biobrandstof bij te mengen. "Het debat mag in elk geval het kind met het badwater niet weggooien", waarschuwt Erik Meers, een expert van de Universiteit Gent op het terrein van biogasproductie.

6 JUNI 2008 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:04

De bio-energieteelten liggen onder vuur, waardoor ook de jongste VN-voedseltop bijna zijn vingers verbrandde aan dit onderwerp. Niet alleen Brazilië en de VS verdedigden de teelt van energiegewassen, ook eurocommissaris Fischer Boel wil geen millimeter wijken van de Europese doelstelling om tegen 2010 tien procent biobrandstof bij te mengen. "Het debat mag in elk geval het kind met het badwater niet weggooien", waarschuwt Erik Meers, een expert van de Universiteit Gent op het terrein van biogasproductie.

Biogas kun je nog het best vergelijken met aardgas. Maar terwijl aardgas een fossiele brandstof is, wordt biogas gewonnen uit de vergisting van energiemaïs, een variëteit van maïs waarin de groenvorming voorrang heeft gekregen op de kolven. Meers adviseert onder meer de Nederlandse energiegroep Eneco, die in ons land zwaar aan het investeren is in hernieuwbare energieproductie uit biomassa, windkracht en de zon.

Zijn we niet de verkeerde weg ingeslagen met het stimuleren van biobrandstoffen?

Erik Meers: Een van de kritieken die je vaak hoort, is dat de energiewinst te klein is. Bij biodiesel en bio-ethanol is de winst inderdaad nog beperkt, maar onderzoekers zetten alles op alles om de energiewinst van biobrandstoffen voor transport zo snel mogelijk te verbeteren. In het geval van biogas is de kritiek op biobrandstoffen volledig

onterecht. Je haalt acht keer meer energie uit biogas dan je erin moet stoppen om het te produceren. Biogas is een energiebron voor de productie van elektriciteit en warmte.
Maar de grote vrees is dat al die energieteelten de voedselproductie bedreigen. Ik stel vast dat de voormalige VN-gezant voor het Recht op Voedsel in de documentaire 'We Feed the World' aanstipte dat de huidige landbouwactiviteiten wereldwijd volstaan om 12 miljard mensen te voeden. Het grote probleem vandaag is niet zozeer de productiviteit, maar de ongelijke voedselverdeling. Neem Brazilië. Een kwart van de bevolking leeft er onder de hongergrens, maar het is ook de grootste exporteur van soja voor verwerking in voeding en veevoeder. Er wordt ook vaak gewezen op de situatie in Afrika. In de Sub-Sahara, een van de meest door honger geteisterde regio's ter wereld, moet inderdaad meer geïnvesteerd worden in landbouw. Maar de Verenigde Staten en Europa moeten zich realiseren dat zij een grote verantwoordelijkheid dragen voor het achterblijven of stimuleren van de landbouwproductie in Afrika. Door de landbouw hier zwaar te subsidiëren zijn bij ons in het verleden enorme voedseloverschotten ontstaan, van boterbergen tot melkplassen. Die werden daarna tegen de helft van de reële productiekosten op de wereldmarkt verkocht. Daartegen kan de lokale landbouw in Afrika niet concurreren. Je mag evenmin de gevolgen van de slechte oogsten van vorig jaar niet onderschatten. Het resulteerde in een daling van de graanreserves in een periode waarin tegelijk de vraag naar graan in Zuidoost-Azië sterk aan het stijgen was. Die toename van de vraag heeft niets te maken met de opgang van biobrandstoffen in het Verre Oosten, maar alles met het snel veranderde voedingspatroon in de regio.
Maar met het massaal kappen van oerwoud voor de aanleg van grote palmolieplantages zitten we toch niet op de goede weg? Dat is inderdaad geen duurzame hernieuwbare energie. Die plantages worden daar aangelegd omdat in het Westen palmolie wordt gesubsidieerd in het kader van het stimuleren van hernieuwbare energiebronnen. Ik onderschrijf ook de kritiek op de wijze waarop de Verenigde Staten de productie van bio-ethanol hebben gestimuleerd. In sommige staten wordt al tot een derde van de maïs verwerkt tot bio-ethanol. Komt daar nog bij dat ook voorraden in Mexico worden opgekocht. Dat heeft de graanprijzen in Mexico gevoelig omhoog gejaagd. Met als resultaat dat de tortilla, de basisvoeding voor de Mexicanen, veel duurder is geworden. Dat zijn allemaal voorbeelden van hoe het niet moet.
Maar is er wel een goede weg? Kijk naar Europa. De plaats van biobrandstoffen in de landbouw in Europa is veel kleiner, vergeleken met de VS. Momenteel wordt in de EU slechts 1,5 procent van de graanproductie gebruikt voor energie. Dat is beduidend

minder dan het areaal in Europa dat tot dit jaar verplicht braak moest liggen om overproductie te voorkomen. Minder dan één procent van het areaal wordt gebruikt voor biobrandstoffen. De Vlaamse cijfers vormen een perfecte illustratie. Van het totale landbouwareaal van 635.000 hectare in Vlaanderen werd in 2006 ongeveer 850 hectare gebruikt om energiemaïs te verbouwen, 940 hectare voor koolzaad en 5,5 hectare voor tarwe als energieteelt. En tegelijk wordt er in Europa veel werk gemaakt van een tweede generatie biobrandstoffen die vertrekt van grondstoffen die niet meer voor voeding gebruikt kunnen worden. Het gewas dat voor biogasproductie wordt geteeld, is trouwens al geen voedingsgewas meer. Het gaat om een maïsvariëteit die vooral groen aanmaakt en weinig kolven. Via veredeling zijn de zaadproducenten erin geslaagd om de ontwikkeling van de maïskolven heel sterk te vertragen.

Maar een landbouwer moet toch kiezen tussen zo'n energieteelt en voedselproductie? Het hoeft helemaal niet te leiden tot een keuze voor een van beiden. Er ligt nog heel veel landbouwgrond braak. In Vlaanderen alleen 7500 hectare, vijf maal meer dan het totale areaal aan energieteelten geteeld vorig jaar. Er zijn bovendien nog belangrijke productiviteitsverbeteringen te verwachten. Dankzij verdere plantenveredeling zullen de productieopbrengsten fors kunnen stijgen, van 60 ton energiemaïs per hectare vandaag tot 100 ton in de toekomst. Een ander spoor dat gevolgd kan worden is de maximale benutting van de landbouwgronden. Opvolging van een wintergraan met een zomerteelt wordt al in de praktijk op grote schaal beproefd.

Waarom komt de biogasproductie in België moeilijk op gang? De productie is inderdaad beperkt. Duitsland telt al circa 4.000 installaties voor de aanmaak van biogas. Zelfs Luxemburg doet beter dan wij. Dat komt doordat de producenten in Duitsland en Luxemburg veel makkelijker het restproduct, een dikke soep van mest en plantaardige resten, kwijt kunnen op landbouwgronden. In ons land is dat onmogelijk doordat we een mestoverschot hebben. De oplossing lijkt nu gevonden. Het restproduct wordt gedroogd dankzij de warmte die door de biogasinstallatie wordt geleverd. In Frankrijk is er veel vraag naar gedroogd mestdigestaat. Eneco heeft nu een biogasinstallatie die perfect draait, heeft er twee in aanbouw en streeft ernaar om jaarlijks vijf tot acht projecten uit te voeren.(KS)

Bron: De Standaard

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen
Crafted by Brigada